

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Alkmaar

Langedijk

Datum: 3 februari 2020

Locatie: Gemeentehuis de Binding

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst in Langedijk op 3 februari 2020. In deze bijeenkomst hebben inwoners verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in Langedijk als onderdeel van de deelregio Alkmaar. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt, zijn: (1) Landschappelijke kenmerken als troef, (2) Energielandschap 2.0, (3) Lokale kracht.

De scenario's zijn gemaakt door de gemeente, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gepraat over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet.

In totaal hebben circa 40 mensen deelgenomen aan de bijeenkomst. De samenstelling van de groep was als volgt: bewoners, bedrijven en belangenverenigingen (zoals een energiecoöperatie en natuurvereniging). Daarnaast waren ook een aantal raadsleden aanwezig als toehoorder.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 18 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Noord worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud

Beschrijving van de scenario's:	3
Kansen, aandacht-en discussiepunten:	4
Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	4
Scenario banner:.....	6

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Alkmaar zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Landschappelijke kenmerken als troef, (2) Energielandschap 2.0 en (3) Lokale kracht.

Het scenario **Landschappelijke kenmerken als troef** richt zich op het behouden ofwel versterken van de diversiteit in het landschap. De belangrijkste uitgangspunten:

- De energietransitie volgt de maat van het landschap en sluit aan bij landschappelijke kenmerken.
- Zonne- en windenergie is ingepast in een beperkt aantal gebieden.
- De energietransitie wordt gezien als een kans om de biodiversiteit in gebieden waar deze nu laag is te vergroten, onder andere door zonneparken te combineren met natuurontwikkeling.

Het scenario **Energielandschap 2.0** focust op het opwekken van een grote hoeveelheid energie als regio, voor eigen verbruik en export. De belangrijkste uitgangspunten:

- Met lokale eigenaarschap wordt op kleine schaal energie geleverd voor de lokale vraag en op regionale schaal wordt grootschalig elektriciteit opgewekt voor de export.
- Het agrarische gebruik in het productielandschap transformeert naar "wind- en zonneboeren".
- Het stedelijk landschap wordt volledig benut door daken, gevels en parkeerplaatsen in te zetten voor elektriciteitsopwekking.
- In het energielandschap is er ruimte voor ontwikkeling en innovatie.

In het scenario **Lokale kracht** staat coöperatieve opwekking en lokaal eigendom centraal. De uitgangspunten:

- De opwekking landt dicht bij de mensen en is zichtbaar.
- De baten en winst van energieopwekking vloeien terug naar de lokale gemeenschap.
- Door middel van een fonds en in samenwerking met de gemeente worden lokale doelen nagejaagd, zoals investeren in infrastructuur, de natuur en lokale verenigingen.

Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Het volgende werd gedeeld door één of meerdere deelnemers:

Kansrijke locaties:

- Suggestie voor een windzoekgebied: ten oosten *de N245, waar aan de noordkant van Langedijk al windmolens staan.*
- Ook is de verlenging van de bestaande windmolens naar het zuiden van S3 een goede optie.
- De Kerkmeerpolder grenzend aan Breekland als zoekgebied voor wind en zon toevoegen.

Locaties die geen voorkeur hebben:

- De groene loper en het Kleimeer moeten worden ontzien.

Regelgeving en beleid:

- Laat de overheid/regio een actieve inzet organiseren voor zon op grote daken.
- De 600 meter afstand tussen woningen en windturbine laten vallen (*NB: deze mening wordt niet gedeeld door alle aanwezigen*).
- Geen ondernemerschap met energie: geen neoliberalisme, de overheid moet leidend zijn. Men moet geen ondernemerschap afdwingen bij burgers.

Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

Bij het aangeven van welk ambitieniveau het meeste aanspreekt hebben de meeste groepen gekozen voor het scenario '*Lokale kracht*' gevolgd door het scenario '*Landschappelijke kenmerken als troef*'.

Over '*Lokale kracht*': collectiviteit, draagvlak en individuele invloed worden in dit scenario belangrijk gevonden. Ook acht een deel van de groepen dat dit scenario de meeste kans van slagen zal hebben.

Over '*Landschappelijke kenmerken als troef*': het behouden van het landschap spreekt aan ("*er is nog weinig mooi landschap, dat moeten we behouden*"). Ook zijn wind en zon minder versnipperd/verdeeld zijn over de regio. Bij een groep is ook het besef dat er in dit scenario het minste wordt opgewekt vandaar dat de blauwe sticker door dit groepje is gecombineerd met enkele bouwstenen van de andere 2 scenario's waardoor de opbrengst van duurzame stroom ook meer wordt. Een van de groepjes ziet in het scenario '*Landschappelijke kenmerken als troef*' ook meer regie door een/de overheid om te voorkomen dat zon en wind willekeurig door ondernemers worden ontwikkeld.

Tot slot, een aantal groepjes heeft bewust gekozen om een oranje sticker bij het scenario '*Energielandschap 2.0.*' te plakken. De belangrijkste reden is dat er elementen in dit scenario voorkomen waar men geen opwek wil (in het bijzonder wind in de duinen, zie ook discussie bij bouwstenen) en dat met de uitgangspunten van het scenario '*Lokale kracht*' men verder komt dan

met het uitgangspunt om zoveel mogelijk opwek te realiseren. Het scenario 'Energielandschap 2.0.' staat voor grote stappen snel thuis en dat is te drastisch/te grof. Toch zijn er ook bouwstenen in dit scenario groen geplakt. De reden hiervoor is dat individuele bouwstenen ook anders ingevuld kunnen worden (en dan wel acceptabel zijn).

Verder wordt opgemerkt over het scenario 'Lokale kracht': toekomstige bouwlocaties zijn in dit scenario niet meegenomen.

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- **Zon op grote daken** is een bouwsteen waar alle groepen positief over zijn. Dat is laaghangend fruit.
- Verdeeld over verschillende bouwstenen voor zowel zon als wind wordt duidelijk dat er een voorkeur is voor het benutten van **ruimte langs infrastructuur (snelwegen, N-wegen, geluidschermen, spoorlijnen en waterwegen)**. Het benutten van bermen en ruimte langs infrastructuur wordt gezien als een goed idee. Er wordt wel een nuance gemaakt dat bij wind langs infrastructuur rekening gehouden dient te worden met de gebouwde omgeving (*lees: niet te dicht bij woningen plaatsen, zie discussie onderaan over wind in dorps- en stadsranden*).

Over gemixte bouwstenen:

- Er is 1 bouwsteen waarbij zowel groen als oranje stickers zijn geplakt: **zon op agrarische gronden rond stads- en dorpsranden**.
 - Niet: één van de groepen die hier een oranje sticker heeft geplakt geeft aan dit voornamelijk vanuit esthetisch oogpunt is (een zonneweide is lelijk, dus liever niet in de buurt).
 - Wel: een groep die een groene sticker heeft geplakt geeft aan dat het hen handig leek omdat er bij zon in de buurt van woonkernen geen lange kabels aangelegd hoeven te worden en dat is efficiënter (opwek dichtbij verbruik).

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- Deelnemers waren eensgezind kritisch ten aanzien van de bouwsteen **wind in de duinen**. Bijna elke groep heeft hier minimaal 1 oranje sticker geplakt. Voornaamste redenen zijn het behouden van natuur en de voorkeur om in dit landschap te recreëren.
- De tweede bouwsteen met veel oranje stickers is **wind rond stads- en dorpsranden**. Groepen die hier hebben geplakt geven aan dat er altijd een deel van de bewoners last zal hebben van windturbines die in de buurt van woonkernen staan.

Scenario banner:

SCENARIO 1: Landschappelijke kenmerken als troef				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		2	0	
Zon op agrarische gronden:	Ingepast in polderlandschap	1	0	
	Ingepast in strandwallen			X
	Op verzilte gronden			X
	Bij bodemdaling			X
Zon op parkeerplaatsen		1	0	
Zon op asfalt	Op fietspaden			X
Wind				
Zoekgebied wind:	Langs waterwegen	1	0	
	Op droogmakerij			X

SCENARIO 2: Energielandschap 2.0				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op agrarische grond:	Een groot veld in de Schermerpolder	1	0	
	Langs infrastructuur in clusters			X
	Op veenpolderlandschap			X
	Buffer rondom bedrijfsterreinen	1	0	
	Transformatie van glastuinbouwgebied			X
Zon op grote daken		1	0	
Zon op kassen	Transformatie huidige functie			X
Zon op parkeerplaatsen		1	0	
Zon langs dijken				X
Zon op water		0	2	
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West	1	0	
Zon op gevels				X
Zon op asfalt				X
Wind				
Zoekgebied wind:	In duingebied	0	10	
	Langs dijken	0	1	

	Op agrarische gronden in de Schermerpolder			X
	Langs infrastructuur	1	0	
	Langs N-Wegen	3	0	
	In glastuinbouwgebied			X
Repoweren bestaande windturbines		2	0	

SCENARIO 3: Lokale kracht				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op dak		5	0	
Zon op agrarische gronden:	Rond stads- en dorpsranden	2	2	
	Langs spoorwegen	1	0	
	Langs bedrijfsterreinen	1	0	
	Langs wegen	1	0	
Zon op water		0	1	
Zon op parkeerplaatsen		1	0	
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West	2	0	
Zon op gevels				X
Wind				
Zoekgebied wind:	Rondom bebouwd gebied	0	4	
	Rondom bedrijfsterreinen	1	0	
	Langs snelwegen	1	0	
Repoweren bestaande windturbines		1	0	